

Niektoré významnejšie výročia v roku 2013

JANUÁR

445 rokov

Dňa 15. januára 1568 zomrel ostrihomský arcibiskup a zakladateľ trnavského seminára i tlačiarne Mikuláš Oláh.

200 rokov

Dňa 15. januára 1813 v Nových Zámkoch zomrel Anton Bernolák, kňaz, jazykovedec, kodifikátor prvej spisovnej slovenčiny a zakladateľ Slovenského učeného tovarišstva.

125 rokov

Dňa 31. januára 1888 zomrel sv. Ján Bosco, kňaz a učiteľ mládeže, zakladateľ kongregácie saleziánov.

65 rokov

Dňa 30. januára 1948 bol zavraždený významný politik, hlásateľ nenásilia Mahátma Gándhí.

FEBRUÁR

135 rokov

Dňa 7. februára 1878 zomrel bi. Pius IX. (vlastným menom Giovanni Mastai-Ferretti). Pápežom bol od roku 1846.

105 rokov

Dňa 16. februára 1908 zomrel Andrej Kmeť, kňaz, vedec, botanik a archeológ, zakladateľ Slovenského národného múzea.

35 rokov

Dňa 25. februára 1978 zomrel ThDr. Jozef Šátek, kanonik, profesor CMBF v Bratislave, významný cirkevný historik a hudobník.

MAREC

265 rokov

Dňa 30. marca 1748 sa narodil nitriansky biskup Jozef Kluch, zakladateľ mnohých dobročinných fondácií.

185 rokov

Dňa 16. marca 1828 sa narodil evanjelický farár Pavol Dobšinský, významný slovenský rozprávkar, zberateľ ľudových povestí a piesní.

40 rokov

Dňa 3. marca 1973 v Nitre v Katedrále sv. Emeráma arcibiskup Agostino Casaroli vysvätil troch slovenských biskupov: Mons. Jána Pásztor, nitrianskeho diecézneho biskupa, Mons. Jozefa Feranca, banskobystrického diecézneho biskupa, Mons. Júliusa Gábriša, trnavského apoštolského administrátora, neskoršieho arcibiskupa in memoriam. Dňa 4. marca 1973 v Olomouci arcibiskup Agostino Casaroli vysvätil za biskupa Mons. Josefa Vranu, olomouckého apoštolského administrátora. Dňa 5.

marca 1973 vo Vatikáne zverejnili meno kardinála *in pectore* litoměřického biskupa Mons. Štěpána Trochtu.

APRÍL

595 rokov

Dňa 22. apríla 1418 sa skončil cirkevný snem v Kostnici.

250 rokov

Dňa 24. apríla 1763 vo Veľkých Chlievanoch (okres Bánovce nad Bebravou) sa narodil Juraj Palkovič, ostrihomský kanonik, podporovateľ bernolákovcov a prekladateľ Svätého písma.

225 rokov

Dňa 20. apríla 1788 sa v Trnave narodil ThDr. Juraj Albert Haulík, slovenský národný buditeľ, prvý záhrebský arcibiskup, kardinál.

150 rokov

Dňa 6. apríla 1863 sa v Liptovských Sliachoch narodil Jozef Hanula, maliar, autor mnohých obrazov a kostolných malieb.

125 rokov

Dňa 20. apríla 1888 sa v Nedašovciach (okres Bánovce nad Bebravou) narodil ThDr. Juraj Hodál, kňaz, publicista, historik a pedagóg, tajomník SSV. Zomrel v roku 1963.

50 rokov

Dňa 11. apríla 1963 Ján XXIII. vydal encykliku *Pacem in teris*, ktorou výrazne ovplyvnil vtedajšiu politickú situáciu vo svete.

MÁJ

150 rokov

Dňa 31. mája 1863 sa v Selciach konali veľké cyrilo-metodské slávnosti, kde na podnet tamojšieho farára so súhlasom Svätej stolice sa zmenilo zasvätenie kostola (pôvodne bol zasvätený všetkým svätým, od roku 1863 sv. Cyrilovi a Metodovi). Odvtedy sa Selce stali centrom diecéznych pútí Banskobystrickej diecézy. Po páde komunizmu ich obnovil Mons. Rudolf Baláž.

75 rokov

Dňa 15. mája 1938 bol v Ríme vysvätený za biskupa Boží služobník ThDr. Michal Buzalka, pomocný biskup trnavského apoštolského administrátora Mons. Pavla Jantauscha, rektor kňazského seminára a vojenský ordinár. Vo vykonštruovanom procese (spolu s biskupmi bi. P. P. Gojdičom a Božím služobníkom J. Vojtaššákom) bol v roku 1951 odsúdený na doživotie, konfiškáciu majetku a peňažný trest 200 000 korún. Neskôr bol amnestovaný bez rehabilitácie. Zomrel v roku 1961. Pochovaný je v krypte Katedrály sv. Martina v Bratislave.

50 rokov

Dňa 11. mája 1963 Ján XXIII. vydal apoštolský list *Magnifici eventus*, adresovaný slovanským biskupom pri príležitosti príchodu slovanských vierozvestov sv. Cyrila a

Metoda na Veľkú Moravu. Dňa 13. mája 1963 pápež Ján XXIII. požehnal základný kameň Ústavu sv. Cyrila a Metoda v Ríme.

JÚN

100 rokov

Dňa 29. júna 1913 sa v Močaranoch (dnes mestská časť Michaloviec) narodil Andrej Šándor, známy pod pseudonymom Gorazd Zvoničky, saleziánsky kňaz, básnik.

50 rokov

Dňa 3. júna 1963 v Ríme zomrel pápež Ján XXIII. (vlastným menom Angelo Giuseppe Roncalli). Za pápeža bol zvolený 28. októbra 1958. Za blahoslaveného ho vyhlásil Ján Pavol II. v roku 2000. Dňa 21. júna 1963 bol za pápeža zvolený kardinál Giovanni Battista Montini, milánsky arcibiskup, ktorý prijal meno Pavol VI.

JÚL

1150 rokov

V roku 863 prišli na Veľkú Moravu solúnski bratia Konštantín Cyril a Metod, apoštoli Slovanov.

200 rokov

Dňa 28. júla 1813 zomrel Jozef Bazil Salamon, piarista, historik a spisovateľ.

35 rokov

Dňa 6. júla 1978 v trnavskom univerzitnom chráme pápežský legát pražský arcibiskup kardinál František Tomášek slávnostne vyhlásil zriadenie prvej samostatnej cirkevnej provincie na Slovensku so sídlom v Trnave. Novú a prvú slovenskú provinciu a arcidiecézu zriadil apoštolskou konštitúciou *Qui divino* Pavol VI. dňa 30.12.1977.

AUGUST

200 rokov

Dňa 19. augusta 1813 sa v Ružomberku narodil Štefan Nikolaj Hýroš, kňaz, spoluzakladateľ Spolku svätého Vojtecha a Matice slovenskej.

150 rokov

Dňa 4 augusta 1863 bolo v Martine zakladajúce zhromaždenie Matice slovenskej, na ktorom sa prvým predsedom stal banskobystriický biskup Štefan Moyzes a podpredsedom superintendent Karol Kuzmány.

110 rokov

Dňa 4. augusta 1903 bol za pápeža zvolený benátsky patriarcha kardinál Giuseppe Sarto, ktorý prijal meno Pius X.

80 rokov

Dňa 13. augusta 1933 na Pribinových oslavách so zásadným príhovorom o našich dejinách vystúpil apoštolský protonotár Mons. Andrej Hlinka.

75 rokov

Dňa 16. augusta 1938 v Ružomberku zomrel pápežský prelát Mons. Andrej Hlinka, „otec národa“, prekladateľ Svätého písma, šéfredaktor Duchovného pastiera, predseda S SV.

70 rokov

Dňa 21. augusta 1943 vo Svätom Kríži nad Hronom (dnes Žiar nad Hronom) zomrel diecézny biskup Mons. Marián Blaha, tajomník SSV, predseda Matice slovenskej.

Dňa 26. augusta 1978 bol za pápeža zvolený benátsky patriarcha kardinál Albino Luciani, ktorý prijal meno Ján Pavol I.

SEPTEMBER

450 rokov

Dňa 8. septembra 1563 v bratislavskom Dóme sv. Martina bol korunovaný

Maximilián II., čím sa chrám na dlhé roky stal korunovačným chrámom uhorských kráľov a kráľovien. Posledná korunovácia v Dóme sv. Martina sa uskutočnila 28. septembra 1830. Korunovaný bol Ferdinand V.

200 rokov

Dňa 2. septembra 1813 sa v Hornej Porube narodil Štefan Závodník, kňaz, národný buditeľ, zakladateľ spolkov striedlivosti, člen SSV, staviteľ kostolov a šíriteľ cyrilo-metodskej úcty.

90 rokov

Dňa 29. septembra 1923 v Olomouci zomrel ThDr. Antonín Cyril Stojan, olomoucký arcibiskup, veľký šíriteľ cyrilo-metodskej myšlienky, spolusväťiteľ prvých slovenských biskupov K. Kmeťka, M. Blahu a J. Vojtaššáka v Nitre 13. februára 1921. 55 rokov
Dňa 28. septembra 1958 bol za biskupa vysvätený Karol Wojtyła, neskorší pápež Ján Pavol II.

50 rokov

Dňa 15. septembra 1963, na sviatok Sedembolestnej Panny Márie, patrónky Slovenska, sa uskutočnila posviacka kaplnky Ústavu sv. Cyrila a Metoda v Ríme. 40 rokov
Dňa 19. septembra 1973 zomrel ThDr. Jozef Ligoš, spišský kapitulný vikár, významný liturgista.

10 rokov

V dňoch 11. - 14. septembra 2003 bol na tretej apoštolskej ceste na Slovensku Ján Pavol II. Zavítal do Trnavy, Banskej Bystrice, Rožňavy a Bratislavy, kde 14. septembra za blahoslavených vyhlásil biskupa Vasila Hopká a rehoľnú sestru Zdenku Cecíliu Schelingovú.

OKTÓBER

200 rokov

Dňa 10. októbra 1813 sa v Le Roncole narodil Giuseppe Verdi, taliansky hudobný skladateľ, autor oper Nabuc-co, Aida, Dvaja Foscariovci, Panna Orleánska, Rigoletto, Trubadúr, La traviata.

150 rokov

Dňa 16. októbra 1863 sa v Želiezovciach narodil ThDr. Augustín Fischer-Colbrie, košický biskup a spisovateľ.

35 rokov

Dňa 16. októbra 1978 bol za pápeža zvolený krakovský arcibiskup kardinál Karol Wojtyła, ktorý prijal meno Ján Pavol II.

NOVEMBER

250 rokov

Dňa 27. novembra 1763 sa narodil nitriansky biskup Jozef Wurum, zakladajúci člen Slovenského učeného tovarišstva. Zomrel 2. mája 1838.

50 rokov

Dňa 17. novembra 1963 pápež Pavol VI. uložil relikvie sv. Cyrila do oltára v Kaplnke sv. Cyrila a Metoda v Bazilike sv. Klimenta v Ríme. Novoobjavené relikvie sv. Cyrila v mestečku Recanati Pavlovi VI. priniesli biskupi Andrej Grutka, Štefan Nahálka a Jozef Tomko.

Dňa 30. novembra 1963 Pavol VI. vydal apoštolský list motu proprio *Pastrale munus*.

DECEMBER

450 rokov

Dňa 4. decembra 1563 sa skončil Tridentský koncil, ktorý trval osemnásť rokov.

300 rokov

Dňa 28. decembra 1713 zomrel Ján Brokoff, sochár a rezbár.

200 rokov

Dňa 7. decembra 1813 sa v Selciach narodil Andrej Caban, organizátor národného hnutia, publicista a podporovateľ slovenských časopisov.

120 rokov

Dňa 14. decembra 1893 zomrel v Bratislave Ján Blaho, kňaz, zakladajúci člen Matice slovenskej, predseda Spolku svätého Vojtecha, národný a kultúrny pracovník.

110 rokov

Dňa 21. novembra 1903 v Trnave zomrel Šimon Klempa, kanonik, prepoš, člen Výboru Spolku svätého Vojtecha a prvý šéfredaktor Katolíckych novín.

100 rokov

Dňa 5. decembra 1913 sa v Tesárskych Mlyňanoch narodil RNDr. Július Gábriš, novomestský prepoš, biskup, arcibiskup in memoriam, trnavský apoštolský administrátor. Dňa 6. decembra 1913 vyšiel tlačou prvý zväzok Svätého písma, ktorý pripravil Spolok svätého Vojtecha. V roku 1913 sv. Pius X. nariadil, aby sa spomienka Bolestnej Panny Márie každoročne slávila 15. septembra. Tento sviatok bol ustanovený v prvej polovici pätnásteho storočia na cirkevnom sneme v Kolíne nad Rýnom.

50 rokov

Dňa 2. decembra 1963 pápež Pavol VI. podpísal konštitúciu Druhého vatikánskeho koncilu *Sacrosanctum concilium*. Dňa 4. decembra 1963 Pavol VI. vydal vyhlásenie o

reformy liturgického kalendára. Dňa 30. decembra 1963 Pavol VI. vymenoval Karola Wojtylu, administrátora Krakovskej arcidiecézy, za arcibiskupa (za kardinála ho vymenoval 29. mája 1967).

DANIEL DIÁN